

22

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. *Παθ. II, 22, 1970*

A!

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκέμβρ. 1969 / Μάρτιος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομποπόλις)..... *Κέδρος*....
(παλαιότερον ὄνομα: *Χαλαμπρέζι*), Ἐπαρχίας *Καρδίτσας*
Νομοῦ *Καρδίτσας*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Κων-νος*
Παπαεργίου ἐπάγγελμα *Διδ-λος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Σοφάδων*.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον..... *2,5*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον .. *Πολύζος*... *Κων-νος*..

ηλικία... 80.. γραμματικά γνώσεις... ΣΤ... Δημοτικό

..... τόπος καταγωγής Κ. Ε. Θ. ρ. ο. ς

6) Ξυακρελοπούλος Φωκίος η. η. κ. ι. α. 59

Υπομνηματιστής Δ. Αγγελικηστή, τοπικός καταγωγής Κε. Δρο. Ν.

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΝΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; τὰ κτήματα ἐχωρίζοντο εἰς ὁμάδας· μίαν διασποράν διατριβῶν, μίαν ἔμεινε διὰ γρᾶνάσπασιν καὶ ἡ τρίτη ἐχωρίζετο διὰ τὴν βοσκήν ποιμνίων.
Ὑπῆρχον αὐταὶ χωρίσται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; ἐνηλλάσσοντο καὶ ἐξέως.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ελληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
εἰς τοὺς ἰδιοκτεῖτας.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατρεῖ τὴν περιουσίαν τοῦ συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων τοῦ, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; συνηθὼς μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων ἡ περιουσία διανεμῆται. συνέβαινε ὅμως πολλάκις καὶ διανέμεται ἡ περιουσία μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;
ἀσχολοῦντο συγχρόνως μὲν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; καὶ ἀσχολοῦνται

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζονται ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο;.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;.....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

..ἐλιπαίνοντο μόνον με ζωϊκὴν κ.ο.π.ο.ν..

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; το 1936

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ..Σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τοῦ ἐτους 1897. Αἱ λοιπαὶ γεωργ. μηχαναὶ ἀπὸ το 1928.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ..ἐχρησιμοποιεῖται μόνον ἐν τῇ κοινότητι ..

κο. μονόφτερο δι' ὅλα τὰ κτήματα (ὅλα καὶ κτήματα ἦσαν πεδινὰ) ἢ δὲ προμήθεια ἐκ ἐμπόρου ἀπὸ Βόλου

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 1953

3) Μηχανὴ θερισμοῦ 1956

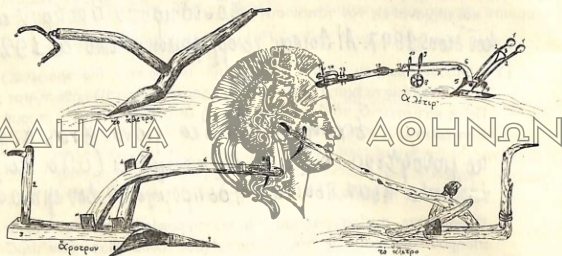
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....1956.....

5) Μηχανή ἄλωνισμοῦ1928.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλιγον ἄροτρον

...Οἱ ἱεῖς οἱ γεωργοί.....

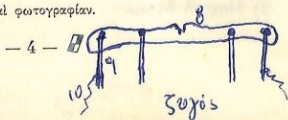
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. } Κοντοῦρι	6. Σφηνή	11.
2. }	7. ὕψος	12.
3. Σπασθῆ	8. Σπασθῆ	13.
4. Σπασθῆ	9. Σπασθῆ	14.
5. Πασθῆ	10. Σπασθῆ	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

ἦτο μιᾶς μορφῆς.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

εὐλαφῶς καμπυλωτὴν.

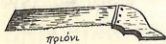
- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ αἰδήρου;

ἐκ ξύλου.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

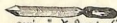
Σ. κ. επαρνι. πριονι, αριδα ξυλοφαι.

πριόνι

αριδα

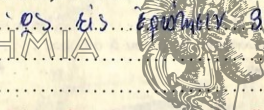

ρινι ἢ ξυλοφαῖ (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βοῒς ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... ΒΟΕΣ καὶ ὀργόκερον ἵπποι
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; Δ.υ.ο. (2)
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; Ἦτο ἀναγκαῖος

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λουῖρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

ζεύλα

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λουῖρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

Λουῖρα

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; ἀπὸ ἐνὸς δι' ἑνός
Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; ζῶον

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον. ... ὡς ἄλογον, εἰς κνήκ.
κεφαλὴν.. κεφαλαρία, εἰς κόν. λαίμον. λαίμοινα.
εἰς κνήν. ράχιν.. εἰς σαρὰκι. μέδιστα δηκῆς.. δια
κα. παρνούνθι ἀλκυίδες.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) ; 2) γυναῖκα ; 3) κτηνέτης. Σημειώσατε ποῖα
 ἢ συνήθεια εἰς τὸν ὅποιον σας ; ὁ ἄνδρας, ὁ ἰδιοκτήτης
ἢ.. ἄλλο ἄρρεν.. μέλος τῆς οἰκογενίας.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) εἰς κα. βοδία : τοῖσι δεινὸν
πρῶτα κόν. ζυγόν.. καὶ ἐν συνεχείᾳ.. προσδέονται.. εἰς
ξύλινον ἄροτρον.. εἰς κόν. ζυγόν.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρεῖον ἄροτρον. εἰς τὰ βοδία ὡς
ἀνωτέρω, ἀλλὰ τὸ ἄροτρον προσδέεται εἰς τὸν ζυγόν μέστωρ εἰς τὰ ἄλογα : ἀπὸ τοῦ ποδῶ
δὴ ἡ σκευὴ προσδέεται διπλὰ μέστωρ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς.. πρῶτον τῆς ἀλκυίδος καὶ
τῆς λαίμονος.. ἀπὸ τῆς σαρὰκι.. ὁ δὲ λαίμονος πρῶτον εἰς τὸ σαρὰκι.. ὁ δὲ σαρὰκι εἰς τὸ
καθεῖς εἰς τὸ σαρὰκι.. τὰ δύο σαρὰκι συνδέονται μέστωρ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ αὐτὸ
εἰς τὸ σαρὰκι.....

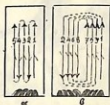
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα· μέστωρ, τοῦ ὁποῦν τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία)
εἰς κα. βοδία : μέστωρ τοῦ ὁποῦν τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς κα
κέρατα.. εἰς ἄλογα : μέστωρ τοῦ ὁποῦν τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ
εἰς καὶ κεφαλῆς.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργανο. Ὁργάνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

..... Σημεία γίνονται κο. άρνημα με
..... κρακέρ. Περιφέρειας κ.δ.

ἡ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

... το νον... περιφερειακός ως εξής (β)

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὁργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὁργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη)
εἰς λαοῖδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμεις, σταριές, μεσδραδές
κ.λ.π.) ; ἐγένετο με σποριές

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρὶς (ἡ σποριά) ; μὲ ἀύλακιάν ;

Me avdaskon.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων
δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται
ἄροτρον ; *οχι*

- 7) Ποιοι τρόποι ή είδη όργώματος (όροτριάσεως) ήσαν έν χρήσει παλαιότερον (ή σήμεραν). Δηλ. ή διάνοιξις τών αλύάκων με τόν ύνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

οι: καθεως, πλαγως, πασα κλπ.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

... Μόλις ἕνας τρόπος ὀργώματος ἦτο ἐν Ἀρχαίᾳ

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά; π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

ἐγίνοντο συνήθως 4 : Σκίεμα, γύρισμα (διβόλισμα), ἐπιδόρισμα, ἔσπορα καὶ ἀπὸ τὸν Ἰαννουάριον μέχρι Ὀκτωβρίου ὅπου ἐρχοῦνται ἔσπορα. Ἐῶροι γίνονται μόνο ἓνα ὀργώματα καὶ ἄρσενος, ἡ δὲ ἔσπορα γίνεται μετὰ τὸν ἔσπορα.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ἐγίνοντο δύο - τρία ὀργώματα. Ἐῶροι δύο - τρία ὀργώματα.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Πολυτέσσαρον ἔτη. Ἐῶροι κατ'ἐνιαυτόν.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Σύνολος 4 ἀπὸ Ἰαννουάριον ἕως Ὀκτωβρίου.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

Αἰβάκι.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλει-
ψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

... με' ἐλλειψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἢ ὁποῖα
ἔχει κοποδεντῇ... εἰς τὸ ἐν ἄκρον κῆς βουκέντρος
(οἱ ξαλωεῖδραν).

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα); . **Ναι. Σβάρνισμα.**

Σβάρναι. ξύλινη πλεκτή (βῆλεκεκο με' εὐθύγυτες βέργες)

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα,
τσάπῃ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων
περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
διάσματά τινων ἐκ τούτων).

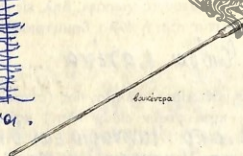
Σβάρνι. Σκαπὰ ραβδοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σβάρναι.

βουκέντρο

τσάπιδρα

ὁ βολιστικός ἢ ράβδος

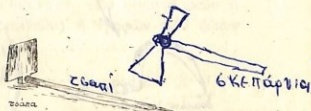

σβάρνα εἰδεγμένη

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Σκεπάρνια. Γκα. Πιο. ἑκταφαι - Τ. Γ. Α. Π. Α. Γκα.
Πιο. ματαμοι. μέρι.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

... οὐδεὶς.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

... Μ. Θ. Χ. Α. Ν. Κ. ἢ Π. Ο. Ε.
... ἡ σπορά ἐγίνετο με σπορίες ἢ σπορὲς
ἀφ' οὗ. ὁ Κ. ἢ Π. Ο. Ε. εἶχε ἑκατὸν 2-3 φορὶς.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων. π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

... ὠρεθμένα. ἀπὸ ἐκεῖνα πρὸς ἐμειναι. δι'
ὁ γράν. ἀπ. ἀν.

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων. ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

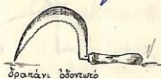
... Δ. Ε. Ν. ... καλλιεργεῖται. γινώμεται.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 ..μόνον.. με δρεπάνι.. (ὁ δρεπανιὶνι
 ..δοκτωρ).....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφορῶν εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....
 ..ὁ δ. εἰς... ἄνω... ἡ φωτογράφημα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). ..μόνον με

ΚΟΒΙΑ ..

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....
 ..ὀδοντωτή,.....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

..ἡ χειρολαβή... ἡ κο. κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου
 ..ὁ σιδηροῦς σκελετός... ἐλέγετο... «δρεπανιόν»..

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.)

Μα. Επρωμδεύοντο από το βόλο.

- 6) Ἡ το παλαιότερον (ἡ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερσιμός με τὰς
χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἡ
ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἡ τροφῶν τῶν ζώων
(τῆς ρόβης κλπ.)

0x1.

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν, μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. Περὶ πον. εἰς ὕψους 40. παρῶν

- 2) Οί στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἡ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἡ πῶς λέγονται).....

Δεν υπάρχει ιδιαιτερίτητα: τα όνειρά σου σε γλυκιά.

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραχμῆς,
πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα; ... *οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ τὰ δράγματα.*

- 4) Πώς τοποθετούνται τὰ δράγματα (οἱ χειρὶς) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίεσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

..... λέγονται ἀγκαλιές

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν ; ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τρόπου καὶ ποῖον ;

..... θερίζουν καὶ οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες ;
..... θερίζουν ἐπαγγελματίαι ὁλίγοι ἤρχοντο ἀπὸ
καὶ γυναικὶ καὶ παρὶς

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι ; μὲ ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ἐξοκότης). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή ; εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

..... ἡμείβοντο καὶ μετὰ ἡμερομίσθιον καὶ
..... εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος μετὰ φαγητοῦ ;
..... ἡ ἀμοιβή ἦτο εἰς εἶδος μετὰ φαγητοῦ ;
.....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

..... καὶ οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες ἔφερον
..... καὶ εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα πρὸς προφύλαξιν
..... καὶ εἰς τὴν ἑναρξιν ὅπως δὲν περιεβάλλοντο
..... μετὰ τὴν μέσσην

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἡ ἐναρξίς τοῦ θερισμοῦ ἔπρεπε καὶ γὰρ
ἀνεύρεται ἢ πέφκει.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια ; Κεταγράψατε αὐτά.

Ναι.....
.....
.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.....

Ἀκόμα καὶ ἀθρίστον εἰς μίαν ἀκρὴν
ἐκεῖ δηλαδὴ πᾶσι τελειώνει ὁ θερισμός.
Καὶ ἀθρίστον μέρος καὶ ἐγκατέλειπον.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

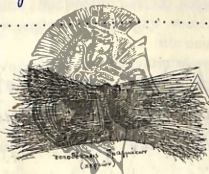
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον, πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Συνήθως ἀφ' οὗ ἐθερίστον

ἐναι ἀμῆμα ἤρχιζε ἐναις καὶ δὲν συνεχῶς μέχρι τοῦ ἑσπέρας
ἐγίνετο ὁμοκαίως δὲς ἀφ' οὗ ἐθερίστον ἐναι ἀμῆμα ἐκινεχίαι
ὁλοῖ μαζὶ καὶ ἔδινον καὶ σὰν ὅλοι μαζὶ ἐθερίστον

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματίων μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ὡς δὲ μοῖται μοῖται ἐγένετο ἀπὸ ἑνὸς ἀνδρὸς ὁ ὁποῖος μετέφερε μόνος καὶ εἰς ἀγκαλιὰς ἑκάς εἰν ἦτο. πολλοὶ δὲ ριπῆτες, ὁπότε καὶ βοηθοῦντε καὶ ποῖος συνήθως μὴ φανταία. ὁ δὲ μεταφορά καὶ ἀγκαλιὰς καὶ δόξιο ἐγένετο μετὰ σχοινίαι (δὲ μοῖται). καὶ ὁποῖοι ἐχίοντο ἀπὸ τοῦ ἴδιο εἰκάρη.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

(ἀπὸ 3 ὁν 2 ὁ) Παλαιότρονον συνεκεντρώνοντο ἀπὸ 8-10 δηλ. ἑνα φόρτωμα. Ἀρχοῦνται ἀπὸ 13 εἰς 6 ἡμέρας καὶ 6 κορυφῶν καὶ 6 ἡμέρας δεκάτριαις μέχρι 100 δεμάτια (ὅλος ἀπὸς ὁ ἀπὸ μακρὰς ἐλίσσεται γυμνοῦ τζιγία). ἦτο καὶ φόρτω ἑνὸς καίρρου

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ή γίνεται) ή έξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ή διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ή καλλιέργειά του, ἔπειτα ή κοπή, ή ξήρανσις καὶ ή φύλαξις αὐτοῦ... **ἔκοπτοντο. καὶ**

Μαῖο. Ὀκτ. ἔξηραίνοντο ἀπὸ κίτ. ἀντ. ἐπιφάνεια.
καὶ ἐγύριζαν μὲ καὶ δίκουδι. διὰ τὰ ξηροτάτη καὶ ἀπὸ κίτ. ἀντ. ὅγι.
ἐν κονίῃ καὶ ἐμάζευον μπλάνας (μεγάλαις ἀγκυρῆς) καὶ κακόπιν καὶ ἐδέσαν
δέματα. (2 μπλάνας. 1 δέμα). ἔβωι δέματα ἐγίνετο ἢ μεταφορὰ εἰς τοὺς
ἀχυρῶνας.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). **ἡ π.ο. 20-30 Μαΐου — με 15.6.19**

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

Βραχυστόμα δεξιμόν.

(1).

Μάνναμ' με κακοπάντρεξε
και μ'έδωδες κόν καμπά.
Έγω κ'ό κάμπρα δέν βατώ
ξέκο νερό δέν σίγω.
Έδω κρυγόνια δέν λαβού
και κούκοι δέν κ'ό λέγουν
κ'ό λέγε οί άγραφιώτικες
κ'οί άγραφιωκοπούδες.
Ας ποιοί έχ' άνδρα σή ξενία
μικρά παιδιά και ξένο
πέσ' κ'ος να μη κα καρτερή
να κή κα πανευχαίμ.
Ξένια καράβια πνίγkαν
ώ δέκαο κ'ω βαρκούδες.

(2).

ἡ δὲ ἐκ γὰρ τοῦ ἀρχαίου δὲν πᾶς καὶ
καὶ καθαριεῖται ἡ ἐργασία αὐτῆς νοσοσηλεύσεως
Σὲ καθαριεῖται καὶ πᾶς ὁ λόγος τοῦ ἑνὸς οὐ
ἡ γυναικὸς.
Σὲ καθαριεῖται καὶ μὴ ἡ γυναικὸς.

φωτογραφίας) χρησιμοποιείται μόνον δικασί. κατά το γύρισμα
 τὰ δερμάτια εδόνοντα με βοσφρα ή βίκαλι
 ή βάλκε ή να δερμάτι. δία δερμάτια.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δερματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

... Συναρκεσε νερωι νεκρο εἰς το αλωνα

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗ τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωννοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνετα ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησε; λέγεται:

αλωνι γ.ε. κατὰ τὴν τοποθέτησιν. εχωρησιζεται οροδομακων

ὡς καλὸν μετ' ἑς περισσοτερες ερεες δερματων με το σκαχυον
 πρὸς τα μεκα (οἰκίους ἀπτακ) και κατ' ἑν τα σκαχυον πρὸς τα βω δερματων μετ' ἑς

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλωνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι;

... και αλωνι γ.ε. ανεκαθεν αλωνι.
 δια του αλωνι γ.ε. των δημητριακων.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

... κατεσκευαζεται εξω απο του χωριου εἰς
 μέρος οπου μο βράδυ... φυσει συνηχης ανεμος.

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἀνήκει εἰς μίαν τοῦ πατρὸς εἰς δύο
οἰκογενείας

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; Ἀπὸ 15^{ης} Ιουλίου
μέχρι 15^{ης} Αὐγούστου περίπου. Σήμερον γίνεται με κομάντι.

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματᾶ-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) μίαν καὶ χωματᾶ λωνο.

ἦσαν 6 κ. ο. γ. γ. τοῦ διαστήματος 15 περίπου μέτρων.
Πρῶτα ἔξουν καὶ μετὰ καὶ κατόπιν τοῦ ἐκπέδωτον μετὰ
ἐκαστοῦ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκάστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἄλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματᾶ λωνοῦ : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλόν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ κείγματος κόπρου βόων
καὶ ἀχύρων) ... Πρῶτον... ἐκαθαρίζομε καὶ ἐν
... βουνε χείρ... ἐγίνετο ἐπάλειψις καὶ ἐδόφους
... με κόπρο βοῶν

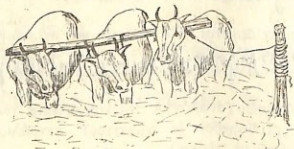
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

... Π. ἐν ἐγίνετο ὠρισμένην αἰψόραν

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Ὅρδοι με κομμένα καὶ δεσμένα τῶν δεμάτων.
ἑκκὼς ἀπὸ μερικά ἐπὶ κέντρο περιζ. καὶ στύλου

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ξύλινος στύλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουργας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Προλαιότερον ἐχίνατο ἀλιόγημα κατ' αὐτοῦ καὶ ἐρότο.
ὁ αὐτοῦτος ἐπὶ ἔγχετο «ἐκρίερο» ἐξ ἡμερῶν σοιστῶν καὶ
δὲ μόνον ἄλλοι.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
λαιμὸν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

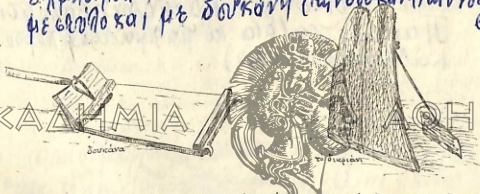
τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). καὶ ὁλοκαί.
 συνεδρανετο μετὰ τὴν καὶ μεθ' ἑαυτοῦ ἀπὸ τῶν λαοῦ. τοῦ
 ὅσιν τοῦ ἐν τῷ ἐδάμῳ μετὰ τὴν μεθ' ἑαυτοῦ ἐξωτερικοῦ
 ὁλοκαί. ὅλοκαί. ἐκ τῆς ἐξωτερικοῦ. ὅλοκαί. ὅλοκαί. εἰς τὸν ὅλοκαί.
 καὶ ὁλοκαί. ἐκ τῆς ἐξωτερικοῦ μετὰ τὴν μεθ' ἑαυτοῦ ἐξωτερικοῦ
 ἐξωτερικοῦ μετὰ τὴν μεθ' ἑαυτοῦ ἐξωτερικοῦ

γ) Πού ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

ἐκ τῆς ἐξωτερικοῦ μετὰ τὴν μεθ' ἑαυτοῦ ἐξωτερικοῦ
 μετὰ τὴν μεθ' ἑαυτοῦ ἐξωτερικοῦ μετὰ τὴν μεθ' ἑαυτοῦ ἐξωτερικοῦ
 μετὰ τὴν μεθ' ἑαυτοῦ ἐξωτερικοῦ μετὰ τὴν μεθ' ἑαυτοῦ ἐξωτερικοῦ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι,
 βολόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμηθέντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία,
 ρεβίθια κ.α.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; ἐκ τῆς ἐξωτερικοῦ μετὰ τὴν μεθ' ἑαυτοῦ ἐξωτερικοῦ

παλαιότερον μετὰ τὴν μεθ' ἑαυτοῦ ἐξωτερικοῦ μετὰ τὴν μεθ' ἑαυτοῦ ἐξωτερικοῦ
 μετὰ τὴν μεθ' ἑαυτοῦ ἐξωτερικοῦ μετὰ τὴν μεθ' ἑαυτοῦ ἐξωτερικοῦ
 μετὰ τὴν μεθ' ἑαυτοῦ ἐξωτερικοῦ μετὰ τὴν μεθ' ἑαυτοῦ ἐξωτερικοῦ
 μετὰ τὴν μεθ' ἑαυτοῦ ἐξωτερικοῦ μετὰ τὴν μεθ' ἑαυτοῦ ἐξωτερικοῦ

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *Ἡ ἐκομμία (εὐαγγελιστῶν ἀλωνιστῶν με' δεμάτια) ἀρχίζει ἀπὸ τοῦ 4 τοῦ πρωῒ. Περὶ τοῦ ὁ ἀλωνισμοῦ ἀρχίζει μετὰ πρῶτον φῶς καὶ ἐξυπνίζετο ὅλην τὴν αἰμέραν ἀνευ διακοπῆς. Μικρὰ διακοπὴ ἐγένετο μόνον διὰ τὰ ποίεσθαι τὸν ζῶνα. Πέρας ἀλωνισμοῦ καὶ 6-7 τοῦ ἀπογεύματος. Σπῆλαι ἔμεινε ἀλωνιστῶν διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην.*

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *Δικούλι - καρπολοῖ - ξυλοφτιαροῖ - Παπαδίτσα (διὰ τὰ μαζιμα τοῦ ἀγύρου καὶ καὶ τοῦ αἰχμητοῦ)*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; *Μαὶ ἐρίκετο βουχτα*

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ἐπὶ ἤρχε τοῦ οὐνομαζέτο κ. βουκέντρα διὰ τὰ βούδια εἶχε μῆκος 1.50-2 μ. καὶ ὅλο ἐκ ξύλου μετὰ ἀλλοτρίαν ἀκρὴν διὰ τὰ αἰδορὰ ἦσαν τοῦ καμουβίκε. Ἐνὰ λουρὶ δεμητὸν εἰς ξύλον μῆκους ἐνὸς μέτρου περίπου (ὡς εἰς σχεδιασμοῦ)
 Σελ. 15

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *ἔλεγετο... ἑκατόμιο*
... καὶ ἡ ἡμερὶς ἓξ μόνον ἔνα.

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρά ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
ἔλεγετο λειώμα.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνασταὶ καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχαν βόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν. *στον δῶν*
οἱ ἴδιοι γεωργοὶ με δούκατες. Ἀλλὰ ὑπῆρχον
καὶ ἀγωνιάτες (οἱ Βλάχοι). οἱ ὅποιοι ἐργάζοντο
ποιοῦν ἀλογα καὶ τὸ ἀλωνισμα ἐρίνετο με σέλο.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).
τοῦ δὲ ὑπῆρχον ἄλλες ἀφύες.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου; (π.χ. φακῆς, ρεβιθιδῶν κλπ.).....

κοπάνος αὐτοφυγλός

ξύλο κατασκευαστὸν διὰ τὸ κοπάνημα μακροῦ ὕψους δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ, τῆς ἐργασίας ;

Κι ἀπὸ τοῦ ἀλώνισμα ἐλαχίστα ἐτραγουδοῦσαν
καὶ ἀντιφῶν κρησινὰ ὅχι ἀντιφῶνται ?

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγινε χρήσις ἀλωμιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνταγισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) 19.28 - 10.10.1928

ἀπὸ τῆς κατασκευῆς ἀπὸ ἄλλων τμημάτων. Ἡ ἀλυσίδα τοῦ μηχανοῦ ὅπως καὶ ἀργότρον ἀλλὰ δὲν ἐκχωρήθη διὰ τοῦ ἀχύρου καὶ τοῦ λίνισμα τοῦ τραβήσαντος μὲν ἔλκεται.

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλασχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ... ἔλατρον. λειῶμα ...

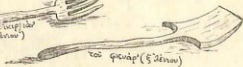
Συνεπρὲν ἐκ μὲ καρποῦ καὶ πειπνοῦ καὶ
ἐλέγετο λαμπρὸν εἶχε σχῆμα παραλληλεπίπεδο

τοῦ δικιργιάν (δικριάνι)

τοῦ δικριάν (δικριάνι)

τοῦ δικριάν (δικριάνι)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχώρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. ...

Οχι. Πρὶν ἀρχίσαι τὸ λίχνισμα, ἀλλὰ λίχν. πρὶν τελευτῆσαι καὶ ἐν τῷ ἐκχωρίσθαι τὸ πολὺ ἐπὶ τῷ (ἐκώβειν ἢ ἀεπιδεῖν) ἐρρίπκων. ἔνα μαχαίρι εἰς τὸ ἐπὶ τῷ...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. ...)

Καρπολόι· καὶ φε. ξυλόφταιρα ἐπὶ κεφαλῇς...

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει): ἄνδρας, γυναῖκα ἐπὶ τοῖς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ;

ἄνδρες. μὴς οἱ κατὰ τὴν οἰκονομίαν ὅσοι ἡμᾶς παροῦσιν...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἁλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ;

Ἐλέγχεται κατὰ τὴν οἰκονομίαν καὶ ὁ καρπὸς ἀπεχωρίζεται μετὰ τὴν κατὰ τὴν οἰκονομίαν...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο; πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

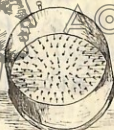
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοτυλοῦς, κόμπια κ.ἄ.) ;

Γίνεται μετὰ τὸ δρεμόνι

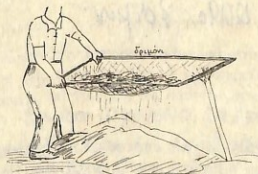
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

κόσκινον παλιὸν δερμάτινον

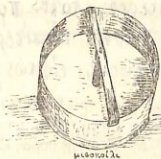
κόστρος ἢ ἀριλόγος

νων μετὰ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *ὅσον, κατά κοινήν γνώμη*

χωρητικότητα του εις ὁκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἱχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο, *ΝΗ'*

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, *ΝΗ'*

γ) τὸ γυφτιάτικο, *ΝΗ'*

δ) τὸ ἀλωναγιάτικο, *ΝΗ'*

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρο τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,

χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἱχνογράφημα τῆς σχετι-

γραφίας αὐτῶν) *Παλαιότερον μέτρον... ὄνομα... ἡ Βιδωρὰ.*

Ἔξυμζε (15 ὁκάδες) - 2 Βιδωρὲς - ἔκα...

Κιλό ἢ ὁκαμπόρι.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ

ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-

κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς, ἐκάστην, περίπτωσιν τὰς σχετι-

κὰς συνηθείας) *Εἰς καὶ ἀμπάρια καὶ ὁπάκα θόαν. Κακαίκενα -*

βρίνα καὶ κανίδες καὶ εἰς κίς κοφίνες, αἱ ὁποῖες

ἔχον πλεκεῖς καὶ βέργες καὶ εἶχον ἐπιλεγμὰ ἐσωτερικῶς

ἐσωτερικῶς καὶ ὁποῖα

4) Τὸ ἀχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρώνα) ἐντὸς τοῦ

χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... *Εἰς αὐτὴν οὐ χωρῶνται*
ἔκτος καὶ χωρῶν

5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; .. *Η* ..

διαλογή σπόρου ἐγένετο ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχων πρὶν ..
ἀπὸ καὶ ἀλώνισμα, οἱ ὁποῖοι ἐκβάλλονται ἰδιαίτερα ..
τὸν ἐπομένον χρόνον ἑπερῶν ἰδιαίτερα χωρᾷ εἰδικῶς γιὰ σπορά.

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχυῶν,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ἔγινετο ... πλέγματα, ἀλλὰ ὄχι ὡς καμὲνο χρόνο ..
καὶ ἀπλῶς διὰ στελέχη ἐκποδευμένα εἰς αὐτὴν ὥραν ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ... *Χρὸς τὸν* ..

τοῦ σχήματος καὶ ... λευκαχρῶς ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31, Αὐγούστου κλπ.)

Δεν ἐγίνοντο πυραὶ

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν· παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;...

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. δια την πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, από ποιον μέρος ;

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι είς κάθε τόπον δια κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, ζόρκια, ᾠσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.....
.....
.....
.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ